Rok III Tarnowskie Góry, dnia 21 lutego 1932 r. Nr. 15.

NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.
Cena numeru 20 gr.

Wychodzi w każdą środę i sobotę.
Redakcja i Adm.: Tarn. Góry — Tel. 1034

REKLAMY:
0,20 zł za 1 łam. wiersz mm
OGŁOSZENIA
według umowy.

Hindenburg czy Hitler?

Zacięta walka przedwyborcza toczy się obecnie w Niemczech. Feldmarszałek Hindenburg ostatecznie i to pod naciskiem jego pupilów politycznych zdecydował się w sprawie jego kandydatury na prezydenta republiki niem. Prawdopodobnie też wybrany zostanie absolutną większością głosów. Jako kontrkandydaturę wysuwają faszyści Hitlera. W tym wypadku bardzo marne świadectwo Niemcy sobie wystawiają, o ile wśród swych własnych rodaków nie posiadają odpowiedniego kandydata a sięgać muszą już po „cesaroka" pochodzącego aż z Wiednia. Ten z pewnością Niemcom nic nie naprawi.

Einstein o Hitlerze.

Bawiąca obecnie w Palm Springs w Kalifornji Pola Negri odwiedziła sławnego fizyka, twórcę „teorji względności" Einsteina, z którym w towarzystwie jego małżonki odbyła dłuższą rozmowę na temat jego badań różnych zagadnień astronomicznych. Wreszcie rozmowa zeszła na kwestje polityki i artystka zapytała Einsteina, czy spotkał kiedy w swem życiu Hitlera. „Nie, ale widziałem fotografję — odparł uczony, mrużąc jedno oko. — To mi wystarczyło"...

Czy to będzie ten ostatni...?

Jak prasa zagraniczna donosi, gwiazda filmowa Pola Negri, która dzięki licznem małżeństwom była już i hr. Dąbską i ks. Mdivani a na ekranie odgrywała z powodzeniem rolę rozmaitych monarchiń, oświadczyła niedawno w udzielonym dziennikarzom wywiadzie, że w krótce, bo już z początkiem lata, wyjdzie ponownie zamąż. Jej przyszłym małżonkiem jest pewien multimiljoner amerykański. Nazwisko tego „szczęśliwego" tej divy filmowej, która i tynrazem z pewnością z „miłości" za tego multimiljonera wychodzi zamąż, trzymano narazie w tajemnicy. Ma ono być ogłoszone światu dopiero w dniu zaślubin. Być tylko gwiazdą filmową a zwłaszcza jak Pola Negri już w podeszłym wieku to za mało, ale co rok innego męża posiadać, to z pewnością więcej sławy przynosi, bo osoba taka staje się przecież słynną. Nie mówimy tu już o Poli Negri, która przecież słynie na całym świecie, ale przedewszystkiem o przyszłym jej męju, multimiljonerze, którego dotychczas możliwie nikt nie znał, a którego nazwisko po zawarciu związku małżeńskiego z Polą Negri również staje się słynne, oczywiście tylko tak długo, dopóki mężem pozostanie naszej rodaczki i gwiazdy filmowej. Prasa krajowa chętnie rozpisuje się o tej naszej rodaczce. Dobrze jest, iż tego typu kobiet niema dużo. W Hollywood w każdym bądź razie żenić się można co dzień. Temu tam nic nie stoi na przeszkodzie. O tego rodzaju wypadkach a zwłaszcza o ile chodzi o naszą rodaczkę za jaką Pola Negri chce uchodzić, prasa nie powinna się dużo rozpisywać chociażby taka gwiazda filmowa i poraz dwudziesty wychodziła zamąż. Nam to wiele sławy nie przynosi a Poli Negri z pewnością też nie. W każdym razie ten dotychczas z nazwiska nieznany multimiljoner, przyszły mąż Poli Negri będzie „szczęśliwym" jak długo, tego już niewiadomo.

Pola Negri posiadała już taką ilość mężów, iż stać na to, obsadzić niemi 2 gry skata, oczywiście nie we czwórkę.

Ciężka sytuacja górnictwa i hutnictwa na Górnym Śląsku.

Sytuacja w przemyśle żelaznym i węglowym na G. Śląsku jest niesłychanie poważna.

I tak np. huta Bismarcka uzyskała zezwolenie na redukcję 340 robotników, oraz na urlopowanie 1.000 ludzi. Hucie Falwa pozwolono na redukcję 260 robotników i na urlopowanie 751 ludzi.

Huta Królewska i Laura zażądały pozwolenia na zwolnienie 1.500 robotników, huta Pokój domaga się redukcji 2.300 robotników. Również inne mniejsze huty domagują się redukcji poważnej liczby robotników.

Zarządy tych hut tłumaczą redukcję ciężką sytuacją, spowodowaną małym zbytem i brakiem zamówień.

W styczniu niektóre huty śląskie produkowały zaledwie 15 proc. tego, co przed wojną, załoga zaś wynosiła 80 proc. przedwojennej załogi. Oczywiście w tym samym stopniu przeciążony jest aparat techniczny i handlowy. O eksporcie zagranicznym niema obecnie mowy, gdyż ceny żelaza na rynku światowym spadły ogromnie. Cena ta wynosi 2,15 funta za tonę z załadowaniem w Antwerpji, tymczasem huty śląskie płacą za tonę złomu, a więc surowca, 2 funty.

Jedyną pomocą dla tych hut mogłyby być obecnie dostawy sowieckie. Reprezentant hut śląskich w Rosji p. Brygiewicz przywiózł z sobą na Śląsk korzystne zamówienia, które mogłyby być zrealizowane, jeśli weksle sowieckie będą zdyskontowane.

Huty śląskie starają się u rządu o zdyskontowanie tych weksli w ramach dawniejszych gwarancyj.

Nadmiar złota w Szwajcarji.

Narodowy bank szwajcarski pobił rekord wysokości pokrycia w złocie banknotów w obiegu. Pokrycie to wynosi 102 proc., podczas gdy statutowo jest przewidziane w wysokości 40 proc.

:—:

Rewolucja w Costarica

LONDYN, 18 lutego (ATE). W republice Costarica wybuchła rewolucja. Według doniesień z San Jose, prezydent republiki i kilku członków gabinetu ratowali się ucieczką, szukając schronienia w koszarach jednego pułku, który pozostał wierny Rządowi. Wiceprezydent republiki i minister finansów wpadli w ręce powstańców.

Krwawa walka wyborcza w Irlandji.

Kampanja wyborcza do parlamentu irlandzkiego toczy się wśród wielkiego napięcia. Wczoraj w Foksfordzie wystrzałami z rewolweru zamordowani zostali kandydat partji rządowej Reynolds, oraz detektyw.

227 miljonów deficytu „posiada" Austrja.

„Neue Freie Presse" donosi, że według szczegółowego zestawienia deficyt budżetu austrjackiego za r. 1931 wynosi 227 miljonów szylingów. Szczególnie niekorzystnie przedstawiają się wpływy w m. grudniu. Wydatki personalne w tym miesiącu wyniosły 66 mil. szylingów, wydatki rzeczowe 200 miljonów szylingów, inwestycje 90 miljonów natomiast dochody wynosiły tylko 210 miljonów. Deficyt w m. grudniu wynosił 66 miljonów szylingów. Również stwierdzono spadek dochodów w m. styczniu.

Co grozi emerytom?

Treść nowego projektu rządowego.

Donoszą nam, że w dniach najbliższych ma istotnie wpłynąć do Sejmu rządowy projekt noweli do ustawy emerytalnej.

Według tego projektu, minimalny okres służby państwowej, potrzebny dla uzyskania praw do emerytury, ma wynosić 15 a nie 10 lat, jak było dotychczas.

Opłata emerytalna będzie wynosiła 8 proc. zamiast 5 proc..

Nowela wprowadzona ma być w życie od dn. 1 lipca 1933 r. w części, dotyczącej uposażeń. Czynni dzisiaj pracownicy państwowi byliby „emerytowani na nowych zasadach nie od dn. 1 lipca 1933 r., ale od chwili ogłoszenia projektu jako ustawy, po przyjęciu go przez Sejm i Senat.

Kto płaci na bezrobotnych.

Agencja PAT donosi, iż według sprawozdań Komitetu do spraw bezrobocia stosunek procentowy wpływów z ofiar od urzędników wynosi 46 proc. wszystkich wpływów do Komitetów do Spraw Bezrobocia. Wpływy od przemysłowców wynosiły tylko 3 i pół proc.!!

Straszny wypadek śmierci, pies zastrzelił myśliwego.

Wieś Jacewo w pow. inowrocławskim była widownią niezwykłego wypadku śmierci spowodowanego przez psa.

Zamieszkały w tejże wsi rolnik Stanisław Fiutak wybierał się w niedzielę na polowanie i, przed wyjściem z domu, trzymając w ręce naładowaną fuzję oparł ją o ziemię. W tej samej chwili pies myśliwski skoczył na fuzję i mimowolnie pociągnął łapą za cyngiel. Padł strzał, który ugodził Fiutaka w prawą szczękę przebijając czaszkę. Fiutak padł trupem na miejscu.

—::—

Przeciw zmianom ustawy emerytalnej.

Naczelny komitet pracowniczy wystosował i ustalił treść memorjału do sejmu i rządu w sprawie projektowanych zmian w obowiązującej ustawie emerytalnej.

W memorjale tym wykazano, że zarówno obniżenie pobieranych już prawnie emerytur przez odmienne zaliczanie czasu służby zaborczej, jak i podwyższenie ilości lat uprawniających do poboru emerytury byłoby w stosunku do emerytów i służących czynnie urzędników naruszeniem praw nabytych oraz pogwałceniem zobowiązań, przyjętych przez państwo polskie w międzynarodowych traktatach i konwencjach, co w skutkach swoich wywołałoby podważenie zaufania zagranicy do Polski.

Nadto zaś obciąłoby niezasłużenie i tak minimalne już środki utrzymania emerytom i ich rodzinom mimo, że oni właśnie w czasach zaborczych spełniali nieraz z narażeniem życia role zapory przeciw zakusom germanizacyjnym i rusyfikacyjnym.

Memorjał wskazuje na znaczne sumy, wniesione przez emerytów w formie składek emerytalnych i na olbrzymie majątki odziedziczone po zaborcach, co powinno zwolnić od dalszego upośledzania tych właśnie, którzy najmniej mają i najmniej nadają się do ratowania deficytu budżetowego.

Naczelny komitet pracowniczy wskazuje na niepokój i podniecenie, jakie w rzeszach urzędniczych wywołały pogłoski o projektowanem pokrzywdzeniu emerytów a zarazem wyraża ufność, że wywody memorjału zdołają przekonać sejm i rząd o słuszności postulatów pracowniczych.

Szykana.

Przy ul. Strzeleckiej nr. 6 u właściciela p. Websa zamieszkuje od długich już lat, zresztą bardzo porządna rodzina Rzechulka. Komorne uiszczał Rz. dotąd regularnie, a mianowicie 42.—zł. miesięcznie. Obecny kryzys gospodarczy daje się i nazwanej rodzinie mocno we znaki; przed kilku dniami stał się Rz. bezrobotnym. Spowodowało to, iż w dniu 1 lutego poraz pierwszy nie mógł gospodarzowi czynszu w całej jego pełni odprowadzić. Zapłacił tylko 36.—zł. a więc 6.—zł. mniej i oświadczył, że resztującą kwotę w tej chwili ureguluje, skoro otrzyma sposobność do ponownego zarobkowania. To p. gospodarza Websa mało wzruszyło, postanowił zemścić się na wspomnianej rodzinie a przedewszystkiem na biednej kobiecinie. Zastawił wodę na parterze, gdzie Rzechulkowie zamieszkują i polecił im. chodzić po wodę aż na II piętro. Zważywszy to, iż żona p. Rz. jest chorobliwą, ponadto chodzi przecież o stosunkowo małą zaległość komornego, stanowi to wielką szykanę, zastosowana na rodzinie Rz. przez p. Websa, który prawdopodobnie nie ma żadnego zrozumienia, dla biedoty. Niechaj powyższe słowa wystarczą i skłonią p. Websa do zaniechania tego barbarzyńskiego postępowania wobec biednej kobiety.

Włamanie.

Nieznani sprawcy włamali się w nocy z czwartku dnia 18 lutego na piątek 19 lutego do piwnicy restauratora Pawła Wilka przy ul. Strzeleckiej zapomocą oderwania drzwi w nadziei, że będą mieli obfity połów. Niestety złodzieje grubo się pomylili, albowiem p. Wilk w tejże piwnicy nie posiadał żadnych towarów, wobec czego z flintą spuszczoną na dół opuścili niefortunne miejsce swej wyprawy.

Z Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych w Tarnowskich Górach.

W dniu 18 b. m. odbyło się Walne Zebranie T. N. S. W., na którem sprawozdanie z pracy całorocznej złożyli panowie: dyr. Grzybowski, Knosała i Broniec. T. N. S. W. w ciągu roku sprawozdawczego urządziło szereg lekcyj praktycznych w zakładach średnich i szkole powszechnej celem pogłębienia wiedzy pedagogicznej członków, oraz współdziałało w pracy oświatowej z T. C. L. Pod egidą wymienionych Tow. odbyło się kilkanaście odczytów dla publiczności i młodzieży szkolnej.

Nowy zarząd wybrano w następującym składzie: pp. dyr. Grzybowski J. prezes, Freidenberg Zdisław — zast. prezesa, dr. Kozieł Franciszek — sekret. Broniec Karol — skarbnik, Drewnowska Aniela, Knosała Józef, insp. Ranoszek Franciszek, Ważgowski Kazimierz — członkowie zarządu.

Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp: Apostol, Piernikarczyk, i dr. Durynek. Oprócz tego przy kole T. N. S. W. stworzono komisje: pedagogiczną turystyczną, towarzyską i rozjemczą.

W roku bieżącym T. N. S. W. uruchomi czytelnię czasopism naukowych dla swoich członków.

T. N S. W. prenumerować będzie „Przegląd współczesny", „Kwartalnik historyczny", „Pamiętnik literacki", „Sztuki piękne", „Mathesis polską", „Kwartalnik klasyczny", „Przegląd geograficzny". Czytelnia mieścić się będzie w Państwowem Gimnazjum im. Księcia Jana Opolskiego.

Zgłoszenie z Urzędu Stanu Cywilnego.

od 12 lutego do 18 lutego 32r.

urodz. syn: kupiec Wilhelm, Karol, Wiktor Sornik, — nauczyciel szkoły powszechnej Edward Szybiński, — górnik Paweł Kostorz, — elekromonter Ryszard Kühne, — podoficer zawodowy 11 pułku piechoty Jan Cupiał, — urzędnik Skarbowy Jan Masarczyk. —

urodz. córka: sierżant zawodowy 11 pułku piechoty Stanisław Nyłk, — malarz Jan Matyschik, — kapitan służby czynnej 11 pułku piechoty Franciszek Książek, — przedsiębiorca budowlany Norbert John.

zgony. dziecko Paweł Kostorz, (1 godzina) woźnica Szczepan Gabryel, (31 lat i 1 mies,) pracownik Józef Kaczmarek, (65 lat.) wdowa Marja Jonietz, z domu Gatzka (81 lat i 7 mies.) dziecko Günter, Artur Kühne, (3 dni,) dziecko Ryszard, Stefan Respondek, (17 dni,) Joanna Pawlyta, z domu Kuklok, (62 lat i 5 mies.) wdowa Marja Wroblowa, z domu Sontag, (83 lat i 6 mies.)

Rozprawa sądowa. We wtorek dnia 23 bm. o godz. 9-tej rano odbędzie się przed tut. Sądem Okręgowym rozprawa sądowa przeciwko fałszerzom monet Koj, Glankowski, małżonkowie Szańcowie, Wolnicy i Fyrtała. Rozchodzi się o fałszowanie i puszczanie w obieg banknotów 500 złotowek, o której to sprawie Nowiny obszernie już pisały a wykrycie tej bandy fałszerzy nastąpiło przez miejscowych urzędników pocztowych jak również i policyjnych. Bronią adwokaci pp. Ćwikliński, Dewiński, i Bittner.

Słuszne żądania robotników drogowych na kolejach.

W dniu 15 bieżącego miesiąca min. Kühn przyjął delegację kolejowch robotników drogowych z wiceprezesem zarządu głównego Zjednoczenia kolejowców polskich p. Nowakowskim. Delegacja przedłożyła p. ministrowi uchwałę ogólno-krajowego zjazdu delegatów, robotników i rzemieślników drogowych, który się odbył w Warszawie w ub. niedzielę i prosiła p. ministra o zniesienie wprowadzonej przez dyrekcję kolei w służbie drogowej redukcji pewnych dni pracy, która ogranicza czas pracy robotników drogowych do trzech i poniżej trzech dni w tygodniu, przez co niektórzy stali robotnicy drogowi nie otrzymali na 1 lutego zupełnie poborów, gdyż cały zarobek wystarczył zaledwie na potrącenia. Inni otrzymali po kilka lub kilkanaście złotych, zaś pozostali otrzymali zaledwie połowę swych nom. poborów.

Jeszcze w gorszych warunkach są t. zw. robotnicy czasowi, którzy w niektórych dyrekcjach zarabiają zaledwie po kilka lub kilkanaście zł. miesięcznie. Robotnicy drogowi przymierają z rodzinami głodem. Dzieci robotników drogowych nie chodzą do szkoły z braku odzieży i obuwia. Taki stan rzeczy wywołuje wśród robotników drogowych niesłychane przygnębienie, gdyż nędza przybrała katastrofalne rozmiary.

Delegacja prosiła p. ministra o jak najrychlejsze wydanie zarządzeń, ograniczających redukcję dni pracy w służbie drogowej do takich rozmiarów w jakich zaprowadzona została w warsztatach kolejowych.

P. min. Kühn oświadczył delegacji, iż sprawa nadmiernej redukcji dni pracy w służbie drogowej będzie omawiana na zejździe dyrektorów kolei państwowych, który odbędzie się w Warszawie w krótkim czasie poczem w zależności od sytuacji, jaka się wytworzy, zostaną wydane stosowne zarządzenia.

Badanie Koni.

Landrat w Gliwicach zawiadomił tut. Starostwo, że badanie koni, których właściciele zamieszkują na terenie powiatu tarnogórskiego, odbywać się będzie w roku bieżącym w Tworogu w każdy pierwszy piątek w miesiącu, zaś w Zabrzu — Ellguth w każdy drugi piątek w miesiącu.

Walne Zebranie

Zw. Powst. Śl. grupy miejscowej odbędzie się jutro w niedzielę o godz. 10 rano w sali restauracyjnej „Pod Ulem."

Każdego członka obowiązkiem jest, stawić się punktualnie.

Z partji Chrześcijańskiej Demokracji.

Osobom, mającym zamiar wstąpić do partji Chrześcijańskiej Demokracji zwraca się uwagę, iż deklaracje wstępu do nabycia są bezpłatnie u księgarza p Nowaka przy ul. Gliwickiej.

Przygotowania do reformy rzemiosła.

Wobec kwestji, jakie nasunęły się w stosowaniu obowiązujących od trzech lat przepisów prawa polskiego o ustroju rzemiosła, Rada Izb Rzemieślniczych poleciła swemu wydziałowi prawnemu przeprowadzić zestawienie przepisów polskich z przepisami innych państw europejskich. Szczegółowemu zbadaniu poddane zostały przepisy niemieckiej ustawy przemysłowej z dnia 26 lipca 1900 roku z późniejszemi nowelami dotyczącemi rzemiosła i cechów, austrjacka ustawa 1859 roku, znowelizowana w roku 1928, francuskie prawo o Izbach Rzemieślniczych 1925 roku, kantonalne przepisy szwajcarskie, rumuńska nowela 1929 roku i znany dekret włoski z dnia 5 grudnia 1926 roku, ustanawiający przymusową faszystowską organizację rzemiosła narodowego. Zebrane przez Radę materjały posłużą jako podstawa do ewentualnej reformy przepisów polskich o rzemiośle.

Obywatele chcą wiedzieć, ile wynoszą koszty budowy szkoły powszechnej.

Wykonanie robót budowy szkoły powszechnej przy ul. Parkowej powierzono p. budowniczemu Jastrzębskiemu, który złożył wówczas najtańszą ofertę (568,000 zł.) Oferta p. Jastrzębskiego była znacznie niższą od samej nawet kalkulacji biura budowlanego w Magistracie, która opiewała na kwotę 650.000 zł. Obecnie mówi się na temat kosztów budowy szkoły bardzo dużo. Magistrat rzekomo znacznie większą kwotę od tej przez p. Jastrzębskiego w ofercie zapodanej, (prawdopodobnie około 150.000 zł. więcej) temuż wypłacił. Oferta złożona przez p J. musiała przecież zawierać wszelkie szczegóły i specyfikacje poszczególnych pozycji tak, że jakiekolwiek wątpliwości i ewentl. poprawki w tejże będą wykluczone. Jeżeli ktoś podejmuje się budowy, powinien ją też wykonać po myśli złożonej oferty. Nie licuje to z etyką kupiecką, jeżeli w ciągu budowy okazują się stale braki, które w ofercie się nie uwzględniło a usunięcie tychże tylko przez dokonanie dodatkowych robót staje się koniecznością. Oczywiście, iż te dodatkowe roboty wykonane bywają zwykle przez tego przedsiębiorcę, który budowę i w głównych zarysach już wykonuje, a więc bez rozpisania jakiegokolwiek konkursu. Iż w danym wypadku rachunki za te uzupełniające roboty nie są zbyt względne, jest rzeczą zrozumiałą. Rada Miejska winna dlatego zająć się trochę bliżej sprawą budowy szkoły i zbadać, czy te dodatkowe roboty wykonane przez p. Jastrzębskiego również w ofertach konkurencyjnych nie były naprowadzone i pozatem należałoby przez fachowcę dać zbadać, czy wszystkie dodatkowe roboty przy budowie szkoły, a nie objęte ofertą, nie zostały wykonane po cenach wygórowanych.

—::—

Nowelizacja ustawy o zasiłkach dla bezrobotnych.

Na najbliższem posiedzeniu Rady ministrów rozpatrywany będzie projekt nowelizacji ustawy z dnia 18. VII. 1924 o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia.

Projekt ten przewiduje — jak słychać — rozszerzenie okresu pracy niezbędnej dla uzyskania zasiłku z funduszu bezrobocia z 20 tygodni do 30 tygodni. Projekt ten zmienia również formę zasiłków, które składać się będą z zasiłku zasadniczego, oraz zasiłku dla rodziny. Ponad to przewidziane są pewne ograniczenia przy wypłacaniu zasiłków osób częściowo zatrudnionym.

Podwyższenie opłat od weksli?

Wedle opracowanego przez min. skarbu projektu zmiany opłat stemplowych przewidziana jest podwyżka opłat od blankietów wekslowych.

Byli wojskowi muszą nosić w urzędach ubrania cywilne.

Wskutek zajęcia ostatnio wielu posad w samorządach i administracji przez b. wojskowych, wielu z nich używało w obecnem swojem urzędowaniu mundurów wojskowych co władze wojskowe uznały za niewskazane. Świeżo ukazał się okólnik min. spraw wojsk., zakazujący oficerom w stanie spoczynku noszenia mundurów w czasie urzędowania w urzędach cywilnych.

Walne Zebranie Stowarz. Matek Chrześcijańskich odbędzie się w niedzielę dnia 21 lutego br. o godz. 5,30 na wielkiej Sali Domu Ludowego.

Stow. Osadnicze w Tarn. Górach urządza dnia 6 marca rb. o godz. 16-tej w sali Strzelnicy Walne Zebranie członków. Porządek dzienny, patrz ogłoszenie.

Porządek nabożeństw kościelnych.

(od 22 II do 24 II 1932r.)

Poniedziałek o godz. 6,15 msza św., o godz. 7,15 do Boskiej Opatrzności z podziękowaniem i prośbą (niem.)

Wtorek o godz. 6,15 msza św., o godz. 7,15 rocznice za d. śp. Emanuela Skrzypca, Stanisława Żeloski i rodziców.

Środa o godz. 6,15 msza św., o godz. 7,15 msza św. do Matki Boskiej Bol. za chorującą osobę (niem.)

Z pow. Tarn. Gór.

Żyglinek. P. Starosta Korol zatwierdził wybór p. Żydka Aleksandra na naczelnika gminy Żyglinek.

Statystyka. W czwartym kwartale 1931r. mamy w pow. tarnog. do zanotowania: 176 małżeństw, 500 urodzeń, i 208 zgonów. Największa ilość z powyższych liczb przypada na gminę Radzionków, 52 małżeństw. 129 urodzeń 49 zgonów.

Wielki rozwój Koła Chrześc. Demokracji w Radzionkowie.

W niedzielę dnia 14 bm. odbyło się Walne Zebranie Ch. D. Koło w Radzionkowie, które o godz. 4-tej popoł. zagaił prezes p. Pietryga. Na przewodniczącego Waln. Zebr. wybrano p. dyr. Rowińskiego z Tarn. Gór, który do pióra powołał p. W. Glanca.

Sprawozdanie zdali p. prezes Pietryga i sekretarz Glanc, poczem przystąpiono do wyboru nowego zarządu do którego wybrano: pp.

na prezesa Florjana Żydka, na zast. Andrzeja Matejczyka, na sekret. Jakóba Tobora, na zast. Wilhelma Glanca, na skarbnika Wojciecha Wrodarczyka, na ławników Michała Wrodarczyka i Józefa Golusa oraz do komisji rewizyjnej Wincentego Buchacza i Freja Filipa.

Przewodniczący p. Rowiński w ser-

decznych słowach podziękował ustępującemu zarządowi za gorliwą pracę i położone zasługi około rozwoju i organizacji Ch. D. w Radzionkowie poczem zdał przewodnictwo do rąk prezesa p. Żydka. P. preses Żydek dziękując za zaufanie prosi zebranych na salę p. Letochy, na której odbył się dalszy ciąg zebrania przy szczelnie przepełnionej sali i wobec zgromadzonych przeszło 700 członków i sympatyków Ch. D.

Po przywitaniu posła p. Dr. Tempki i gości z Tarn. Gór udziela przewodniczący głosu p. posłowi Dr. Tempce, który wygłosił referat o aktualnych sprawach politycznych i gospodarczych oraz dlaczego Ch. D. jest w opozycji. Świetnie opanowany materjał wygłosił prelegent w sposób żywy i bardzo interesujący, tak że zebrani wysłuchali go w skupieniu i solidaryzując się z wywodami. P. poseł Dr. Tempka apelował do zgromadzonych, aby organizowali się i aby gremjalnie zapisywali się na członków Ch. D. Referenta nagrodzono hucznemi oklaskami, poczem po odśpiewaniu Roty Konopnickiej zamknięto posiedzenie.

W dniu tym zdeklarowało swe przystąpienie 26 nowych członków.

Ważne dla urzędów gminnych.

Wszystkie formularze dot. ruchu i ewidencji ludności do nabycia są po cenach zniżonych w Druk. Polsk. w Tarn. Górach Rynek 13. Tel. 1034. Oprawa książek, dzienników itp. również wykonana bywa szybko i gustownie. Rejestry mieszkańców dla poszczególnych gmin zostały już oprawione i mogą być odebrane.

Odpowiedzi redakcji.

Przedstawicielstwo sprzedaży w Polsce „Distolu" posiada firma „Weterynarja" Kraków ul. Batorego 23 Generalna Reprezentacja środka Przeciw Motylicy.

Pan M. W. Człowiek, o którego chodzi, nie jest ewangelikiem. Wiadomo nam, iż ochrzczony został w kościele katolickim. Obecnie ma wyznanie nowopogańskie. Stwierdzono to na podstawie dokumentów. Więc przegrał WPan zakład i prosimy odnośne 100-zł. po myśli naszej umowy wpłacić na rzecz Niesienia Pomocy Bezrobotnym.

Panu R. w Blachówce. Tego numeru już nieposiadamy. Najlepiej że Pan zaabonuje naszą gazetę. Listonosz dostarczy ją Panu aż do samego mieszkania.

Głosy czytelników.

Panie Redaktorze! Uskuteczniona wzmianka w artykule p.t. „Wielka uroczystość Związku Powstańców Śląskich" a dotycząca p. Kołocha w ostatnim wydaniu poczytnego pisma WPana była całkiem na miejscu. Stanowi ona bowiem dla nas rzeczywistych powstańców pewną satysfakcję. Jakże wogóle p. Kołoch pozwolić może sobie na zaatakowanie Głównego Zarządu Powstańców Śląskich i z jakiej racji — pytamy się. Przecież cała jego gadanina była absurdem, niczem nieuzasadniona i zresztą dla niego samego, jak i dla wszystkich uczestników wcale niezrozumiałą. O co mu właściwie chodzi?. Może nam to, ale w sposób umiejętny teraz wytłumaczy. Powinien o treści jakiegokolwiek przemówienia nasamprzód dokładnie się zaznajomić, aby przy wygłaszaniu jej w przyszłości się tak nie ośmieszał, jak to miało miejsce na ostatnim zebraniu w restauracji p. Cieczki. Najlepiej byłoby, iż wcale nie będzie gadał, bo nie zwróci przez to na siebie uwagę — a jest to nawet bardzo pożądanem.

Aktywny Powstaniec.

Jakie działy znajdują się na Targach w Katowickich.

Na liczne zapytania kierowane do Śląskiego Towarzystwa Wystaw i Propagandy Gospodarczej jako instytucji organizacyjnej „TARGI KATOWICKIE" w bież. r. otrzymujemy wiadomość, że podczas tegorocznych targów będą reprezentowane nastepne działy:

Cementowy, betonowy, budowlany, chemiczny, elektrotechniczny, maszyn i wyrobów z żelaz, ceramiczny i porcelany, meblowy i biurowy, tekstylny, galanteryjny, sportowy, gospodarstwa domowego, zabawkarski, spożywczy i in. — Powyższe działy rozmieszczone będą w odpowiedni sposób w halach i na terenach wystawowych przy parku Kościuszki w Katowicach.

Obwieszczenie.

Projekt budżetu miejskiego na rok 1932-33 jest wyłożony

w Głównej Kasie Miejskiej

Ratusz, od dnia 23 lutego do dnia 1 marca 1932 r. w godzinach służbowych od 8-mej do 1-szej przedpoł. do wglądu dla wszystkich mieszkańców miasta Tarnowskich Gór.

Tarnowskie Góry, dnia 19 lutego 1932r.

Magistrat:

O.R.1941|32 (—) Michatz, burmistrz.

Jak zachowywano Wielki Post dawniej w Polsce.

W Polsce, gdzie wiarę chrześcijańską zaprowadzono dopiero w X wieku, dyscyplina postna była ostrzejsza niż na Zachodzie. Dowiadujemy się z starych kronik, że nietylko kościół, lecz i władze świeckie czuwały nad zachowywaniem przepisów postnych, które obowiązywały początkowo już od dziewiątej niedzieli przed Wielkanocą, zwanej Siedemdziesiątnicą. Dytmar w kronice swej z 1018 roku nadmienia; „A ktokolwiek jest znalezion, że po Siedemdziesiątnicy jadł mięso, po wybiciu zębów, surowo jest karany". Gdy jednak w XII i XIII wieku surowe obyczaje zaczęły się rozluźniać, kościół obowiązek zachowywania postu przesunął na czas od Środy Popielcowej począwszy.

Najsurowiej przestrzegano postu w soboty wielkopostne; odbywano się wtedy samym chlebem raz na dzień, popiwszy trochę piwem. Wielu wstrzymywało się od mięsa przez cały czas trwania postu, używając w to miejsce potraw rybnych. Dlatego też hodowla ryb była wysoko rozwinięta przy klasztorach, przy dworach i miasteczkach. W dni postne unikano nabiału, a do kraszenia potraw zamiast masła używano oliwy lub oleju, wybijanego z siemienia lnianego, konopnego lub z maku. — Zwykła postna wieczerza składała się z piwa grzanego z grzankami, z chleba, posypanemi kminkiem i przysmażonemi w oliwie na różnie nad węglami. Ulubioną potrawą była polewka piwa czyli grzane z żółtkiem; polewkę piwną podawano w wielkich szklanicach.

Niektórzy zadawali sobie w Wielkim Poście dobrowolnie umartwienia; a więc wstrzymywali się przez cały post od mięsa i napojów wyskokowych, używając tylko przewarzonej wody. Inni znów od połowy postu nie przyjmowali pokarmów ciepłych i gotowanych, żyjąc tylko chlebem, suszonemi owocami i rybą wędzoną. Stąd zapewne wziął początek zwyczaj tłuczenia garnka w środę półpostną. Nad ranem wybiegają swawolnicy z starym garnkiem, napełnionym skorupami i popiołem i rozbijają go, jako naczynie niepotrzebne, o drzwi śpiącego sąsiada. Bywało też, że w miastach mężczyźni kobietom, a te znów mężczyznom rzucały garnki pod nogi, wołając „Półpoście, Mościa pani, — Półpoście, Mości panie".

Do niedawna jeszcze zachowywano ściśle post przez wszystkie dni Wielkiego Tygodnia, a w Wielki Piątek wiele osób nie przyjmuje dziś jeszcze pokarmów przez dzień cały, posilając się tylko chlebem i wodą lub herbatą. Niektórzy znów zadają sobie dobrowolnie post w niedzielę Wielkanocną, nie biorąc udziału w spożywaniu „święconego" którem się rozkoszuje całe otoczenie.

Czytamy, że w Wielki Piątek wieczorem lub w Wielką Sobotę rano czeladź dworska zawieszała nad drogą na suchej wierzbie śledzia, niby za karę, że przez czterdzieści dni „nad mięsem panował" i ludzi niedostatecznie odżywiał. Wynoszono też z kuchni żur jako pokarm już niepotrzebny, przyczem nieraz wyrządzano różne figle: np. kazano chłopakowi, niedoświadczonemu jeszcze, nieść na głowie lub na plecach garnek z żurem, niby to w celu pogrzebania go. Za nim postępował drugi chłopak, niosący łopatę, którą miał dół wykopać; nagle, uderzał znienacka łopatą w garnek, który się rozsypywał, a żur oblewał niosącego, ku wesołości towarzyszy.

W czasie wielkiego Postu nietylko w pokarmach ale i w obyczajach zachowywano wstrzymięźliwość. Nie urządzano zabaw, tańców, wesołych zebrań. Niewiasty unikały jaskrawych kolorów, nie nosiły świecideł, ubierały się skromnie w szaty ciemne. Piosenki świąteczne ustąpiły miejsca pieśniom pobożnym Gorzkim Żalom, które się dziś jeszcze w skupieniu śpiewa wieczorami. Pobożni uczęszczają na drogę Krzyżową, rozpamiętywając Mękę Pańską, odbywając rekolekcje, by godnie przygotować się do wielkanocnej spowiedzi i zmartwychwstać w własnej duszy.

Boruszowiec.

Postrzelenie. Niejaki Gawlik Mateusz postrzelił w mieszkaniu Fr. Opary w środę dnia 18 lutego br. w Boruszowcu podrobionym pistoletem ze straszaka 10-letniego chłopaka Grzegorza Kurka.

Wypadek nieszczęśliwy postrzelenia miał miejsce w czasie manipulacji podrobionego pistoletu przez Gawlika, który niewiedząc, że w nim znajduje się ostry nabój.

Postrzelony chłopak ugodzony został w prawe ramię, wskutek czego został odstawiony do szpitala powiatowego w Tarn. Górach celem przeprowadzenia operacji, której dokonano natychmiast. Kurkowi nie grozi żadne niebezpiecz. albowiem stan zdrowia jest pomyślny.

ERIKA

mag. obuwia

Tarn. Góry, Krakowska 25

Dla ludzi pracy.

Trwałe obuwie do pracy — na skórzanej, mocnej podeszwie — we wszystkich wielkościach	Czarne boksowe obuwie do codziennego użytku dla pana do biura z kapą — podeszwa silna — skórkowa	Nadzwyczaj mocne obuwie bez kapy — z czarnej przetłuszczonej skóry — pierwszorzędna podeszwa ze skóry kruponowej	Najlepsze boksowe buciki czarne — ze specjalnie grubą podeszwą — z kapą lub bez kapy, niezbędne na niepogodę	Zniеprzemakalną podszewką obuwie sportowe bronzowe i czarne — specjalna wysokość zł. 29.50
Zł. 9.90	Zł. 16.90	Zł. 16.90	Zł. 24.50	Zł. 26.50

Tanie tygodnie!

Pończochy damskie jedwabnofl. 95 gr.
Mocne pończochy kobiece 95 gr.
Pończochy damsk. primaMacco 148 gr.
Skarpetki męskie ang. wzory 95 gr.

Jedwabne majtki damskie 2,45 zł.
Jedwabne halki ozdobione z koronkami 4,75 zł.
Reformowe halki z batystu 3,65 zł.

Rękawiczki damskie prima towar duński trykot z jedwabiem 1,95 zł.
wełna na pończochy wszystkie kolory, 1 wiązanka 0,45 zł.
kapelusze męskie 7,20, 6,80, 4,50 zł.
czapki sportowe 2,35 1,95 0,95 zł.
krawaty 1,20 zł, 95, 75, i 48 gr.

Koszule damskie 1,78, 1,18, 0,95 zł.
„ „ batystowe haft. 2,15 zł.
biustonosze batystowe szer. 1,25 zł.

Większa ilość bielizny nadkurzonej po półcenie.

bielizna na pościel mtr. 88 gr.
płótno na koszule 70 cm. 6F gr.
200 m. Madapolam prima tow. 1,12 zł.
Białe płótno 80 cm. 95 i 85 gr.

Kolorowe Madapolamy mtr. 0.95 zł.
Prześcieradła dobry gat. 140 cm. szer. 1.78 zł.
materjał na obrusy trwałe kolory dobry gatunek 140 cm. szer. 2.45 zł,

Chusteczki do nosa 48, 38, 28 i 10 gr.
ręczniki 95, 75, 55. i 45 gr.
ręczniki waflowe tylko 45 gr.
ręczniki frotte 95, 85 i 55 gr.
koce flanelowe 3,60 zł.
cerata 1 mtr. szer. 4,50 zł.

firany 3-częśc. [illegible],50 zł.
materjały na firany 88 i 72 gr.
białe fartuchy damskie 2,45 i 2,25 zł.
kolorowe „ „ 3,60 i 3,35 zł.

Większą ilość towarów wełnianych: jak sukienki trykotowe, garnitury saneczkowe, szale, swetry, czapki itd. po półcenie.

Wszelkie inne towary obecnie po bajecznie niskich cenach.

Dom towarowy **Hermann Mitschkowski**
TARNOWSKIE GÓRY, — NAROŻNIK RYNKU.

Najkorzystniej

Miljonowe gwarancje

i najpewniej jest składać zaoszczędzone pieniądze

w Banku Ludowym
Tarnowskie Góry,
Rynek 15 I piętro.

który płaci wysokie odsetki i gwarantuje terminowy zwrot pieniędzy. Każdy oszczędzający ma prawo do korzystnych pożyczek.

Feliks-hausen

Powszechnie wiadomem jest, że koniaki i likiery
Fy. Fel. Rutkowskiego
są najlepsze i najtańsze.

Ex-quisit.

Dobrze i tanio

zakupisz wędliny, mięso, tłuszcze itp. w firmie
Kazimierz Brzostowski, Tarn. Góry
Lubliniecka 6. :—: Tel. 1008

Ogłoszenia

przynoszą wielką korzyść.

Moje

białe tygodnie

już się rozpoczęły.

Wszelkie towary podawane do sprzedaży są pierwszorzędnego gatunku po **najniższych cenach**

Proszę dlatego skorzystać z okazji. :—:

Równocześnie polecam na nadchodzące święta wielkanocne mój bogato zaopatrzony magazyn na materjały na suknie jak jedwabie itp. — — — —

W. Bolik, Tarnowskie Góry, — ul. Krakowska 16. —

Najtańszym i najdogodniejszym źródłem zakupu

SOLIDNYCH MEBLI

jest **Firma Bracia Jojko**
w TARNOWSKICH GÓRACH, — NOWY RYNEK NR. 7.

Składaicie swoje oszczędności

W ODDZIALE MIEJSKIM
Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu

w Tarnowskich Górach przy ul. Krakowskiej 12 (parter)

Kasa płaci najwyższe odsetki.

Za wkłady Oszczędnościowe gwarantuje powiat tarnogórski **całym swoim majątkiem** nieruchomym i wpływami podatkowemi.

Oddział miejski załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości.

Otwiera rachunki bieżące (Konto korrent).
Inkaso weksli. — Zakup i sprzedaż walut zagranicznych i monet złotych.

Tym oto sposobem Persil chroni bieliznę!

Persil w czasie jednorazowego krótkiego zagotowania wytwarza miljony drobniuteńkich pęcherzyków. Przenikają one tkaninę i usuwają wszelki brud. Nadzwyczajna siła czyszcząca pęcherzyków Persilowych czyni zbytecznym wszelki wysiłek ręczny.

Co Persil to Persil

Fabryka wyrobów cukierniczych i czekoladowych

J. L. Markowicz

Tarn. Góry
Tel. 1136

poleca swe wyroby w dużym wyborze w pierwszorzędnych gatunkach i po cenach najniższych.

Restauracja i Kawiarnia „Polonja,
TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10
poleca dobrze pielęgn. piwa tyskie, wina, wódki i likiery.
Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.
ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.
Dziennie koncert orkiestry 3 p. ut.
od godz. 19,30 do 1,30.
W każdą sobotę i niedzielę DANCING.
Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.
CENY ZNIŻONE. W. Szczupakowski.

Hurtown. **Towary kolonjalne** Detalicz.

mąkę i krupy
dostarcza po cenach konkurencyjnych.
Fa. W. Borzucki.
Tarn. Góry. (pod laubami).

Sedlaczka wina węgierskie,

oraz wszystkie inne krajowe jak i zagraniczne

są najlepsze.

POPIERAJ **PRZEMYSŁ POLSKI!**

Red. odpow. W. Gruszka — Tarn.Góry.

Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY, Rynek 13, Telefon 1034.